

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,
Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru și de reprezentantul părții vătămate ÎS pentru Silvicultură „Hîncești Silva”, Postolachi Zinaida, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui

Căpățînă Gheorghe Nicolae,

născut la 06 mai 1974, originar din s. Porojeni, r-nul Ialoveni, domiciliat în s. Rusca, r-nul Hîncești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 02 septembrie 2013 - pînă la 24 decembrie 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 30 ianuarie 2014 - pînă la 16 aprilie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 03 iulie 2014 - pînă la 28 octombrie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin. (1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 24 decembrie 2013, procesul penal în privința lui Căpățînă Gheorghe învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 191 alin.(2) lit.c), d) Cod penal a fost încetat, din motiv că fapta acestuia constituie o contravenție administrativă prevăzută la art. 335 Cod contravențional, cu încetarea procedurii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Căpățînă Gheorghe se învinuiește de faptul că, activînd în baza ordinului nr. 51-c din

28.06.2005 în calitate de pădurar al ÎS „Hîncești Silva”, ocolul silvic Logănești, cantonul nr. 6, fiind obligat în virtutea obligațiilor de serviciu și contractului nr. 9 cu privire la răspunderea materială deplină din 17.02.2006, pct.1, potrivit căruia, „salariatul își asumă răspunderea materială individuală pentru asigurarea integrității valorilor transmise lui de către angajator, se obligă să aibă o atitudine gospodărească față de valorile transmise și să ia măsuri de prevenire a prejudiciului, să informeze la timp angajatorul despre toate circumstanțele care amenință integritatea valorilor ce i-au fost transmise; să țină la evidență, să întocmească și să prezinte în modul stabilit dările de seamă financiar-materiale și alte dări de seamă cu privire la circulația și soldurile valorilor ce i-au fost transmise și pct. 36, pct.9) a Codului Silvic din 21.06.1996 potrivit căruia produsele lemnoase pot fi transportate de la locul de recoltare sau de depozitare numai fiind însoțite de actele respective din care rezultă cu certitudine legalitatea provenienței acestora (bonul de plată, factura de expediție), a eliberat integral și, contrar obligațiilor de serviciu, în prima perioadă a anului 2012, data precisă nu a fost stabilită, lui Sîrbu Alexandru 20 de metri steri de lemn pentru foc, specii tari, lui Coșleț Ion – 24 metri steri de lemn pentru foc specii tari, obținînd în total un venit de 26880 lei, cauzîndu-i astfel părții vătămate ÎS „Hîncești Silva” un prejudiciu material considerabil.

3. Împotriva sentinței au declarat apel acuzatorul de stat și reprezentantul părții vătămate ÎS „Hîncești-Silva”, Postolachi Z., care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Căpățîină Gh. să fie condamnat în baza art. 191 alin.(2) lit.c),d) Cod penal, la amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a bunurilor altor persoane pe un termen de 5 ani.

În argumentarea apelului s-a invocat că inculpatul activa o perioadă îndelungată în ocolul silvic Logănești și îi era cunoscută modalitatea de verificare a masei lemnoase înstrăinate de către pădurari, respectiv cunoștea care este procedura de eliberare a masei lemnoase și de încasare a sumelor bănești pentru masa lemnoasă realizată. Căpățîină Gh. cunoștea despre faptul că banii urmează a fi predați pentru producția forestieră nemijlocit de către cumpărător în contabilitatea ÎS „Hîncești Silva”. În cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit că Căpățîină Gh. a eliberat masa lemnoasă cu mult

timp înainte, fapt confirmat prin declarațiile martorului Coșleț I. care a explicat că producția forestieră a fost procurată în primăvara an. 2012 de la Căpățînă Gh. pentru care i-a transmis acestuia suma de bani în mărime de 10 000 lei. Totodată, potrivit explicațiilor date de către martorii Postolachi Z. și Ciubotaru O., pădurarul urmează să elibereze masa lemnoasă doar asigurându-se că banii pentru producția forestieră au fost încasați de contabilitatea întreprinderii. Instanța de judecată în sentință a relatat despre faptul că martorul Coșleț I. ar fi transmis suma respectivă de bani pentru masa lemnoasă lui Căpățînă Gh., însă fără ca să rețină o circumstanță relevantă cum este perioada în care i-a fost transmis de către Coșleț I. suma de bani, care a avut loc cu mult timp pînă a ieșit Căpățînă Gh. în concediu. Potrivit informației cu privire la facturile eliberate lui Căpățînă Gh. pentru masa lemnoasă eliberată, care datează cu data de 11.06.2012 perioada în care inculpatul se afla în concediu anual de odihnă, însă care nu a introdus careva sume bănești pentru masa forestieră de 64 m steri de lemne înstrăinată și nici măcar nu a informat despre acest lucru contabilitatea, fie conducerea ÎS „Hîncești-Silva”.

Instanța de judecată eronat a încadrat acțiunile lui Căpățînă Gh. potrivit prevederilor art. 335 Cod contravențional, apreciind acțiunile sale drept o samovolnicie în sensul de contravenție, cu atît mai mult că, reprezentantul ÎS „Hîncești-Silva” a explicat, că banii urmau să fie introduși imediat în contabilitate, iar acțiunile lui Căpățînă Gh. au adus un prejudiciu efectiv întreprinderii odată ce acesta a omis intenționat a încasa banii în contabilitate și a dispus o perioadă îndelungată de timp de banii obținuți ca rezultat al înstrăinării masei lemnoase fapt care a creat o situație dezavantajoasă întreprinderii.

Mai mult ca atît, eronat instanța a concluzionat și asupra prejudiciului efectiv cauzat părții vătămate, menționînd că acesta a fost recuperat, iar astfel se atestă că nu a fost adus atingere bunurilor proprietate a întreprinderii ÎS „Hîncești-Silva”, ci așa numite ordine stabilite de lege de exercitare, de către cetățeni a drepturilor și obligațiilor lor. Concluzia dată contravine cu poziția părții vătămate care a comunicat că instituției ÎS „Hîncești Silva”, i-a fost adus un prejudiciu material considerabil prin însușirea de către inculpat a sumei bănești rezultate din vînzarea masei lemnoase la momentul constatării neajunsului în rezultatul inventarierii, însă odată cu introducerea integrală a

sumeii bănești în contabilitate de către inculpat la 22.06.2013 prejudiciu a fost recuperat.

Totodată a menționat și Hotărârea explicativă a Plenului CSJ „*Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*” nr. 23 din 28.06.2004, că fapta infracțională de sustragere prin metoda delapidării averii străine a bunurilor altei persoane se consumă din moment ce făptuitorul intră în posesia reală a acelor bunuri și respectiv are toată posibilitatea să dispună de acele bunuri după propria voință. Respectiv a avut loc cauzarea unui prejudiciu material părții vătămate însă un atare prejudiciu a fost recuperat după o perioadă îndelungată de timp în care făptuitorul a avut posibilitatea să dispună de suma de bani în mărime de 26880 lei și care s-a aflat la el pînă la 22.06.2012.

- reprezentantul părții vătămate, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a lui Căpățîna Gh., menționînd că suma de 26880 lei pentru ÎS „Hîncești-Silva” este una considerabilă, care urma a fi folosită pentru achitarea impozitelor, polițelor medicale și sociale, dar nu pentru folosirea în scopuri personale de către inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate de procuror și reprezentantul ÎS „Hîncești-Silva”.

5. Instanța de apel a menționat că, latura obiectivă a delapidării este realizată prin însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, iar latura subiectivă se realizează prin intenție directă și prin prezența scopului de profit, infracțiunea considerîndu-se consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea de a se folosi de bunuri la dorință.

Contractul individual de muncă încheiat cu inculpatul nu prevede obligațiunile funcționale ale acestuia, iar potrivit instrucțiunii de funcție a pădurarului cantonului nr.6 din ocolul silvic Logănești a ÎS „Hîncești Silva”, aprobată prin ordinul nr. 76 din 20.09.2000, pădurarul este persoana responsabilă de paza fondurilor forestiere și cinegetice a cantonului și a bunurilor materiale încredințate pentru păstrare din canton, păstrează fondul forestier, mașinile, mecanismele, utilajul și alte bunuri materiale, aflate la evidența contabilă a cantonului.

Potrivit pct. 2 lit.b) al contractului cu privire la răspunderea materială

deplină din 17.02.2006, angajatorul ÎS „Hîncești-Silva” s-a obligat să-i aducă la cunoștință inculpatului legislația în vigoare cu privire la răspunderea materială pentru prejudiciul cauzat angajatorului, precum și regulamentele de ordine interioară referitoare la modul de păstrare, recepționare, prelucrare, vânzare (livrare), transportare, folosire în procesul muncii și efectuarea altor operațiuni cu valoare ce i-au fost transmise salariatului.

Astfel, la materialele cauzei nu există nici un înscris contrasemnat de către inculpat prin care s-ar dovedi cert că, ÎS „Hîncești-Silva” a adus la cunoștința acestuia modalitatea și procedura de înstrăinare a bunurilor aflate în paza acestuia, astfel încât declarațiile contabilului ÎS „Hîncești-Silva”, Ciubotaru O. și ale contabilului ocolului silvic, Fărîma L., referitoare la existența unei proceduri privind achitarea de către cumpărător a prețului lemnului ce urmează a fi cumpărat la casieria Întreprinderii, care eliberează bonul și factura fiscală, nu pot fi interpretate în detrimentul inculpatului, căruia nu i-a fost adusă la cunoștință această procedură, contrar obligațiilor asumate de angajator.

Prin urmare, potrivit declarațiilor martorilor Fulga I. și Vornicescu Gh., la data constatării neajunsului Căpățîna Gh. a declarat că, deține mijloacele bănești încasate de la cumpărătorii lemnului indicat ca neajuns, circumstanță, ce denotă că, acesta nu a avut intenția de a însuși aceste mijloace bănești, acestea fiind transmise în contul ÎS „Hîncești-Silva” la data de 22.06.2012, astfel, argumentele procurorului că, instanța de fond ar fi stabilit greșit stingerea neajunsului, sunt bazate doar pe declarațiile reprezentantului părții vătămate or, la materialele cauzei a fost anexat înscrisul prin care se confirmă încasarea sumei.

La fel, instanța de apel a considerat ca eronate argumentele procurorului referitor la faptul că instanța de fond nu a luat în calcul perioada în care inculpatul s-a folosit de mijloacele bănești, or, odată ce acuzația nu a dovedit, contrar obligației prevăzute de art. 19 alin.(3) Cod de procedură penală, care este întinderea acestei perioade și nici intenția inculpatului de a însuși mijloacele bănești sau producția forestieră în scop de profit, iar acest argument nu poate fi admis de instanță în condițiile în care art. 8 alin.(3) Cod de procedură penală, stipulează imperativ că, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile

prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

Mai mult ca atât, deoarece latura subiectivă a infracțiunii de delapidarea averii străine este caracterizată prin intenție directă, însăși faptul existenței dubiilor despre cunoașterea de către Căpățînă Gh. că, încalcă modul de înstrăinare a producției forestiere, examinată în cumul cu circumstanțele și anume lipsa unei proceduri determinate de înstrăinare a lemnului în cadrul ÎS „Hîncești-Silva”, existența unei practici de primire a mijloacelor bănești obținute în urma înstrăinării de către pădurari a produselor forestiere de către aceștea și faptul că inculpatul deținea mijloacele bănești primite în contul vânzării și le-a transmis Întreprinderii denotă cert că, Căpățînă Gh. considera că acționează în limitele împuternicirilor deținute, astfel încît, instanța de apel a conchis lipsa intenției directe de acționare în modul imputat inculpatului în scopul delapidării.

Astfel, concluzia instanței de fond că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare, iar fapta acestuia constituie – exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vre-o daună considerabilă persoanei, adică contravenția prevăzută la art. 335 Cod contravențional, este una justă. Totodată, corectă fiind și aplicarea în privința lui Căpățînă Gh. a prevederilor art. 30 Cod contravențional, cu încetarea procesului pe motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Referitor la apelul declarat de către reprezentantul părții vătămate, instanța de apel a menționat că îl apreciază ca fiind bazat pe presupuneri, deoarece argumentul că, dacă nu ar fi fost făcută inventarierea atunci nu ar fi fost depistat neajunsul, iar inculpatul ar fi beneficiat de rezultatele acțiunilor sale, nu poate sta la baza pronunțării unei hotărîri de condamnare. Cît privește argumentul că, pădurarii nu dispun de dreptul de a vinde lemne contra plată, instanța de apel l-a apreciat ca fiind neîntemeiat, deoarece, chiar din declarațiile contabilelor, la întreprindere se practică introducerea mijloacelor bănești în casierie prin intermediul pădurarilor, iar cele menționate de ÎS „Hîncești-Silva” la dispozițiile art. 36 alin.(9) Cod silvic, nu pot fi contra inculpatului, în cazul în care însăși Întreprinderea nu și-a executat obligația de a aduce la cunoștință acestuia, a dispozițiilor legale

invocate, deși această obligație a fost asumată expres de către angajator în baza contractului din 17.02.2006 încheiat cu inculpatul.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită, casarea hotărârii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, invocând că instanța de apel la baza deciziei sale unilateral a pus declarațiile inculpatului, care atât la urmărirea penală, cât și în cadrul ședinței de judecată nu a recunoscut vina, declarații care urmează a fi apreciate critic, necolaborând cu celelalte probe prezentate de acuzare, fiind date cu scop de apărare și eschivare de la răspunderea penală. A fost administrat un volum probatoriu potrivit căruia a fost stabilit cu certitudine existența elementelor infracționale în acțiunile lui Căpățînă Gh. în raport cu eliberarea de către acesta a masei lemnoase ce aparține ÎS „Hîncești-Silva” și însușirea sumei de 26 880 lei obținute ca rezultat al înstrăinării acesteia. Inculpatul activa de o perioadă îndelungată în ocolul silvic Logănești, căruia îi era cunoscută modalitatea de verificare a masei lemnoase înstrăinate de către pădurari și respectiv, cunoștea care este procedura de eliberare a masei lemnoase și de încasare a sumelor bănești pentru producția realizată. Căpățînă Gh. știa despre faptul că banii urmează a fi achitați pentru producția forestieră nemijlocit de către cumpărător în contabilitatea ÎS „Hîncești-Silva”.

Concomitent, a fost stabilit că inculpatul a eliberat masa lemnoasă cu mult timp înainte, fapt confirmat prin declarațiile martorului Coșleț I., însă inculpatul nu a transmis-o imediat în contabilitate, ignorând prevederile instrucțiunii de funcție și a practicei stabilite. Potrivit declarațiilor martorilor Postolachi Z., Ciubotaru O., pădurarul urmează să elibereze masa lemnoasă doar asigurându-se că banii pentru producția forestieră au fost încasați de contabilitatea întreprinderii. Însă, atât instanța de fond, cât și cea de apel nu a reflectat o atare situație în hotărârile adoptate, dar a relatat că martorul Coșleț I. ar fi transmis suma de bani pentru masa lemnoasă inculpatului, fără a reține o circumstanță relevantă și anume perioada în care i-a fost transmisă banii, astfel precum a indicat martorul nominalizat care a avut loc cu mult timp pînă a ieșit în concediu inculpatul.

Consideră, că instanța de fond eronat a încadrat acțiunile lui Căpățînă Gh. potrivit prevederilor art. 335 Cod contravențional, apreciind acțiunile

acestui drept o samavolnicie în sensul de contravenție, cu atât mai mult că, reprezentantul ÎS „Hîncești-Silva” a explicat că banii urmau să fie introduși imediat în contabilitate, iar acțiunile lui Gh. Căpățînă au adus un prejudiciu efectiv întreprinderii odată ce acesta a omis intenționat a încasa banii în contabilitate și a dispus o perioadă îndelungată de timp de banii obținuți ca rezultat al înstrăinării masei lemnoase.

Totodată, concluzia instanței asupra prejudiciului efectiv cauzat părții vătămate, menționînd că acesta a fost recuperat, iar astfel nu a fost adus atingere bunurilor proprietate a întreprinderii ÎS „Hîncești-Silva”, dar unei ordine stabilite de lege de exercitare, de către cetățeni a drepturilor și obligațiilor lor, este unul eronat, deoarece contravine direct cu poziția părții vătămate care a comunicat că, instituției ÎS „Hîncești-Silva” i-a fost adus un prejudiciu material considerabil prin însușirea de către inculpat a sumei bănești rezultate din vînzarea masei lemnoase la momentul constatării neajunsului în rezultatul inventarierii, însă cu introducerea integrală a sumei bănești în contabilitatea de către inculpat la 22.06.2013 prejudiciu a fost recuperat.

Astfel, instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate, nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

6.1. Recurs ordinar a declarat reprezentantul părții vătămate ÎS „Hîncești-Silva”, Postolachi Z., care solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță, în alt complet de judecată. Recurenta a invocat că, conform actului de predare-primire al comisiei de inventariere a bunurilor materiale din 12.06.2012, efectuată în baza dispoziției șefului ocolului silvic Logănești, Vornicescu Gh. la plecarea în concediul ordinar al pădurarului cantonul nr. 6 Căpățînă Gh., a fost depistat neajunsul producției forestiere – 64 m steri lemn de foc, specii tari. Suma prejudiciului în sumă de 26880 lei a fost achitată de către Căpățînă Gh. în casa gospodăriei la data de 22.06.2012, prin ce inculpatul a recunoscut faptul neajunsului, adică la 10 zile de la depistarea neajunsului.

Administrația întreprinderii consideră că, pădurarul Căpățînă Gh. a încălcat art. 19 alin.1, 2 din Legea nr. 108-XVIII din 17.12.2009, art. 117¹ Codul fiscal care expres descrie livrarea de mărfuri cu întocmirea și eliberarea facturilor fiscale. În ședința de judecată toți participanții au analizat factura

fiscală, dar nimeni nu au încercat să înțeleagă că, producția lemnoasă din pădure se eliberează numai la prezentarea de către cumpărător a bonului de achitare cu chitanța trecută prin aparatul de casă a contabilității.

Căpățîna Gh. conform contractului nr. 9 din 17.02.2006 îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligațiilor de muncă.

La materialele cauzei a fost anexat certificatul nr. 642 din 16.10.2013 privind eliberarea facturilor fiscale începînd cu data de 05.06.2012-15.06.2012 la cantonul nr.7 și anume, în perioada cînd pădurarul era în concediu. Din certificat, se vede că la data de 11.06.2013 Căpățîna Gh. a fost la contabilitatea ocolului silvic Lăgănești, unde a introdus bani pentru 5 m steri lemn de foc și nu mai mult. La întrebările președintelui de ce nu a introdus toți banii pentru 64 m steri, inculpatul a răspuns că eliberînd masa lemnoasă nu a avut toți banii. Evident se vede că, pădurarul a avut intenția însușirii banilor, doar eliberează producție cînd dorește și cum dorește. Acesta nu s-a așteptat că va avea loc inventarierea, însă din angajamentul depus de inculpat la 22.06.2012 el recunoaște neajunsul de 26 880 lei.

Totodată, conform ordinului nr. 92 din 05.06.2012, adus la cunoștință salariatului Căpățîna Gh. el știa deja că este în concediu ordinar, astfel știind că a eliberat masa lemnoasă fără achitare și eliberarea facturii fiscale, ceea ce nu a avut dreptul, doar masa lemnoasă nu este proprietatea privată a lui Căpățîna Gh., a putut în orice moment să achite masa lemnoasă neajunsă, să nu aștepte revizia sau emiterea ordinului.

Nu este de acord cu concluzia instanțelor judecătorești că în acțiunile lui Căpățîna Gh. nu sunt elementele pentru însușire, deoarece consideră că dacă nu era inventarierea efectuată de șeful ocolului silvic, atunci nu era nici descoperit faptul că, Căpățîna Gh. putea ridica bani de la oameni, contra producției lemnoase. Inculpatul a declarat, că era necesitatea de a elibera urgent masa lemnoasă, însă această afirmație nu este corectă, fiindcă lemnele au fost eliberate tot la salariații întreprinderii, adică muncitorii care lucrau în pădurea dată la paza pădurarului.

Potrivit art. 36 alin.9 Codul silvic, produsele lemnoase pot fi transportate de la locul de recoltare sau de depozitare numai fiind însoțite de actele respective, din care rezultă cu certitudine legalitatea provenienței acestora. Alin. 10) al normei date stipulează că, încărcarea în orice mijloc de

transport a produselor lemnoase fără acte legale de proveniență, se interzice.

Prin urmare, suma de 26 880 lei pentru ÎS „Hîncești-Silva” este o sumă considerabilă, aceasta putea fi folosită la achitarea impozitelor, polițelor medicale, sociale, dar nu să se folosească inculpatul în scopuri personale.

Consideră, că cum a furat statul așa și va fura, deoarece nu este lege pentru așa persoane ca Căpățîină Gh.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Catană V. în numele inculpatului Căpățîină Gh. a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de procuror, solicitînd respingerea acestuia, ca inadmisibil, deoarece consideră că recursul înaintat este tardiv, declarat cu depășirea termenului de 30 de zile stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, precum și recursul nu conține motivele care ar putea constitui temei de recurs în conformitate cu prevederile art. 427 CPP. Instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, dînd o apreciere corectă probelor, pronunțîndu-se asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

7.1. Referință pe marginea recursului declarat de procuror a depus și inculpatul Căpățîină Gheorghe, care consideră că instanțele judecătorești corect au ajuns la concluzia că în acțiunile sale nu se conțin elementele delapidării. Afirmă că nu a avut intenția de a însuși suma de 26 880 lei, astfel că afirmațiile procurorului din recurs, corect au fost apreciate de către instanțele de judecată ca neîntemeiate. Prin urmare, acuzatorul de stat nu este de acord cu aprecierea probelor prezentate de către instanțele de judecată, însă aprecierea juridică a probatoriului nu se încadrează în temeiul pentru recurs prevăzut la pct.6) al art. 427 CPP, aceasta nu constituie o eroare de drept, care să ducă la casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, după cum solicită acuzatorul de stat.

8. Judecînd recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care

se întemeiază soluția.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în baza prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, verifică legalitatea hotărîrilor atacate pe baza materialelor cauzei, ținînd seama, după caz, de opinia părților expusă în referință și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

Potrivit explicațiilor date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct. 14 al Hotărîrii nr.22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările ulterioare, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Colegiul penal enunță că judecînd apelurile, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii.

Astfel, Colegiul penal constată că, Căpățîna Gh. a fost învinuit, „că

activând în baza ordinului nr. 51-c din 28.06.2005 în calitate de pădurar al ÎS "Hîncești Silva", ocolul silvic Logănești, cantonul nr. 6, și fiind obligat în virtutea obligațiunilor de serviciu și contractului cu privire la răspunderea materială deplină nr. 9 din 17.02.2006 pct.1) potrivit căruia: Salariatul își asumă răspunderea materială individuală pentru asigurarea integrității valorilor transmise lui de către angajator și se obligă: a) să aibă o atitudine gospodărească față de valorile transmise și să ia măsuri de prevenire a prejudiciului, b) să informeze la timp angajatorul despre toate circumstanțele care amenință integritatea valorilor ce i-au fost transmise, c) să țină la evidență, să întocmească și să prezinte în modul stabilit dările de seamă financiar-materiale și alte dări de seamă cu privire la circulația și soldurile valorilor ce i-au fost transmise; precum și art. 36 pct.9) a Codului Silvic din 21.06.1996, potrivit căruia, produsele lemnoase pot fi transportate de la locul de recoltare sau de depozitare numai fiind însoțite de actele respective, din care rezultă cu certitudine legalitatea provenienței acestora, a eliberat ilegal și contrar obligațiunilor de serviciu în prima perioadă a an. 2012, data precisă nu a fost stabilită, lui Sîrbu Alexandru 20 metri steri de lemn pentru foc specii tari, lui Coșleț Ion 24 metri steri pentru foc specii tari, lui Stanciu Vasile 20 metri steri de lemn pentru foc specii tari, obținînd un venit în sumă de 26 880 lei, cauzînd părții vătămate ÎS "Hîncești Silva" un prejudiciu material considerabil".

Potrivit materialelor cauzei, la 05 iunie 2012, Căpățîină Gh. a depus cerere către administrația "Hîncești-Silva" pentru a-i fi acordat concediu anual.

Ulterior, la data de 13.06.2012 conform actului de predare-primire a comisiei de inventariere a bunurilor materiale, la cantonul nr. 6, a ocolului silvic Logănești, unde, în calitate de pădurar activa Căpățîină Gh., s-a depistat neajunsul producției forestiere în număr de 64 metri steri de lemn de foc, specii tari. Prejudiciul cauzat Întreprinderii a constituit suma de 26 880 lei.

Potrivit explicației lui Căpățîină Gh. (f.d.59,vol.I), acesta a recunoscut faptul eliberării multiple a producției forestiere din pădure cu aceeași factură fiscală.

La data de 22.06.2012, inculpatul a semnat un angajament prin care și-a dat acordul să achite neajunsul de masă lemnoasă depistat în sumă de 26 880 lei, care, a fost achitat în aceeași zi prin dispoziția de încasare nr. 163226.

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că instanța de apel a argumentat la general faptul că probele respective nu confirmă vinovăția inculpatului, fără

să aprecieze fiecare probă în parte și să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, și deși, instanța de apel a menționat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a respectat anume aceste prevederi la adoptarea deciziei recurate.

În atare circumstanțe, se reține că instanța de apel pripit a menținut soluția instanței de fond că, în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare, iar fapta acestuia constituind – exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vre-o daună considerabilă, adică contravenția prevăzută la art. 335 Cod contravențional.

Instanța de recurs constată că, din certificatul nr. 642 din 16.10.2013 eliberat de ocolul silvic Logănești, rezultă că la 11.06.2012 Căpățînă Gh. a fost la contabilitate unde a achitat bani pentru 5 m steri lemn de foc specii tari, dar nu mai mult, perioadă, în care inculpatul se afla în concediu de odihnă.

Conform materialelor cauzei și anume, potrivit declarațiilor inculpatului Căpățînă Gh., acesta a explicat că, *la 11.06.2012 nu avea toți banii pentru 64 metri steri de lemne, din cauza că toată suma de bani nu i-a fost transmisă de cumpărător. Totodată, a menționat că banii pentru 64 metri steri s-au aflat la el în jur de o săptămână, el dorind să achite banii. Cumpărătorul era din Lăpușna, banii au fost ridicați de către Căpățînă Gh., dar nu a plecat la Hîncești pentru a achita, deoarece s-a defectat automobilul. La 11.06.2012 avea bani, dar nu ține minte suma, nu i-a achitat, deoarece a dorit să achite toți banii odată. A eliberat masa lemnoasă fără a fi achitați banii. Declarațiile lui Coșleț I. referitor la data eliberării lemnului nu sunt corecte, deoarece el a eliberat lemn lui Coșleț I. în luna iunie 2012. Pe o factură a eliberat lemnul, însă factura a eliberat-o lui Meșină C., dar cumpărător era Stanciu. Lui Coșleț I. și Sîrbu A. a eliberat aceeași factură, copii de pe aceasta nu a făcut (f.d.49-50, vol.II), declarații care sunt în defavoarea inculpatului, iar instanțele de judecată s-au limitat doar la transcrierea acestora, fără a le verifica minuțios și a le raporta la fapta comisă.*

Prin urmare, care a fost motivul că pînă la efectuarea inventarierii din 13.06.2012, inculpatul nu a achitat la contabilitatea ocolului silvic Logănești suma de bani primită pentru masa lemnoasă eliberată, dacă din declarațiile

martorului Coșleț I. depuse în cadrul urmăririi penale (f.d.36, vol.I), rezultă că acesta a procurat lemne în luna aprilie 2012, pentru care a transmis bani inculpatului. La momentul când a luat lemnele careva bon de plată sau factură fiscală nu i-a fost eliberată, ulterior a primit factura, deoarece la acel moment pădurarul trebuia să se ducă la contabilitatea ÎS „Hîncești-Silva” și să achite banii, pentru care îi elibera factura fiscală și bon de plată. Cunoaște modalitate de eliberare a masei lemnoase deoarece anterior a mai procurat lemne, procedura fiind alta. Mai mult ca atât, potrivit declarațiilor inculpatului, acesta a confirmat faptul că la momentul predării-primirii cantonului detinea banii necesari pentru achitare, arătîndu-i șefului de ocol, însă ultimul i-a spus că o să fie chemat să achite neajunsul în contabilitate.

Totodată, potrivit legislației muncii la plecarea în concediu administrația transmite temporar cantonul și valorile materiale pentru pădurarul vecin.

Astfel, administrația ÎS “Hîncești-Silva” a dispus transmiterea cantonului pe perioada concediului pădurarului vecin Vicol I., iar la data de 13 iunie 2012 în rezultatul transmiterii producției forestiere din gestiunea lui Căpățînă Gh. lui Vicol I., s-a constatat lipsa a 44,8 m³ / 0,7 factorul de cubaj = 64 metri steri lemn de foc specii tari.

Instanța de apel nu a dat răspuns la mai multe întrebări, și anume:

- De ce inculpatul nu a introdus banii în contabilitatea întreprinderii după realizarea masei lemnoase de 64 m/s, dar a fost nevoit să-i introducă după ce neajunsul a fost depistat în urma inventarierei ?

- Din care motiv această masa forestieră nu a fost luată la evidența contabilă înainte de a fi vîndută?

La fel, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a apreciat *răspunsul Inspecției Financiare nr. 27-06-04/561 din 15.05.2013 și actul privind rezultatele inspectării financiare tematice la ÎS Întreprinderea pentru silvicultură “Hîncești-Silva”, potrivit căruia s-a stabilit că, masa lemnoasă obținută în rezultatul tăierilor autorizate se ia la evidența contabilă în baza fișei stivelor întocmită de către maestru și pădurar în care este înscrisă cantitatea de masă lemnoasă pe categorii.*

La data de 05.06.2012 către administrația Întreprinderii a parvenit cererea pădurarului cantonului nr. 6 os. Logănești, Căpățînă Gh. cu privire la acordarea concediului suplimentar pentru anii 2011-2012, în urma căreia s-a

dispus transmiterea bunurilor de la bilanțul cantonului nominalizat, pe perioada concediului, în gestiunea lui Vicol I.

La 13.06.2012, în urma transmiterii producției forestiere, s-a constatat neajuns a 44,8 m³ = 64 m/steri lemn de foc specii tari.

Însă, din explicația inculpatului prezentată administrației Întreprinderii, acesta a recunoscut eliberarea masei lemnoase, cu aceeași factură, semnând în acest sens un angajament privind achitarea neajunsului producției forestiere în sumă de 26 880 lei.

Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut o poziție eronată a instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, cu privire la conținutul declarațiilor inculpatului Căpățînă Gh. și martorilor Coșleț I. și Vicol I., precum și probele materiale.

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererile de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către instanța de apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel cu remiterea la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă și să respecte întocmai prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror și reprezentantul părții

vătămate în apel, și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs reiterează că, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului (art. 436 alin.(2) Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru și de reprezentantul părții vătămate ÎS pentru Silvicultură „Hîncești Silva”, Postolachi Zinaida, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui *Căpățînă Gheorghe Nicolae* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 18 noiembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru